

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и дана на свецем.

Цена је за Угарску за целу годину 28. кр. на полу годину 14 кр. на четврт годину 7 кр. на један месец дана 2 кр. 40 пот. За Аустрију, Црну Гору, Србију, Немачку, Румунију, Америку и за све остале стране земље на четврт годину 10 круна.

Народним бројевима од поља цена је: на целу годину за Угарску 4 кр. на полу годину 2 кр. на четврт годину 1 кр. а за Америку и остале земље 6 кр. 50 пот. годишње.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНKE

Издање „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваког прте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Чек-конт 12008.

Хоће ли Беч и сад ћарити?!

Упада у очи, што међу члановима нове угарске владе нема министра за Хрватску и Славонију. Послове тога министарства преузео је привремено министар председник Векерле. Чита се, да лично сти, између којих би се којој повјерила столица министра за Хрватску и Славонију, нијесу биле у први мах при руци, да се с њима преговара. А чита се, да ће се ступити у договор са делегацијом хрватско-славонског сабора, која би према томе имала да назначи личност за министра хрватско-славонског.

Ми знамо да је Беч вазда до сад осим са народностима Угарске плаћао Пешти рачуне и са Хрватском и Славонијом. И то плаћање примала је Пешта на своју штету, јер је тијем одбијала од себе народе немађарске у Угарској а у Хрватској и Славонији изазивала је против себе све оно, што је независно ствари довољно познате.

У новој влади угарској видимо данас оне људе који показаше вољу, да не на сједају Бечу. Хрвати и Срби изађоше мађарској коалицији у најтежим моментима на сусрет. Ријечка и задарска одлука јасно су обилежиле покрет јавног мишљења код Срба и Хрвата. Вође мађарске коалиције, које видимо данас у новој угарској влади прихватише руку нашу и тре било је да дође до првог састанка делегата српских и хрватских с делегатима мађарске коалиције. Беч је и ту своје прте умијешао. Није могао да дозволи састанак на Ријеци, није му ишло у рачун. Волио је да закаже за исти дан састанак угарског сабора кад се имадоше да састану на Ријеци Мађари са Србима и Хрватима, а да одузме делегацији мађарске коалиције за преговоре са Србима и Хрватима и „легалност“, Беч се није жацао да и распусти угарски сабор. Беч је све покушао да омете споразум онијех, који га добро познају и који усташе да му окрену леђа. Беч ће и даље радити на разбијању тога споразума. И правна столица министра за Хрватску и Славонију у новој угарској

влади одаје нам ту свагдашњу и сталну намјеру Беча. Он би и данас да с Хрватском и Славонијом плати Пешти рачуне своје Хоће ли ушети, није до Хрватске и Славоније, него до — мађарске коалиције, до вођа њених.

Треба саслушати делегацију сабора хрватско-славонског, читамо, прије него се попуни столица министра за Хрватску и Славонију. Да ли делегације овог садашњег хрватско-славонског сабора, коме је перијода на истеку, коме су дани одбројани? Или делегације, коју ће изаслати нови сабор хрватско-славонски? Упитали се данашња четрдесеторица хрватско-славонског сабора, онда смо на чи-сто, да и нова угарска влада на првом свом кораку насједа Бечу. Тад ће се у Хрватској и Славонији продужити оно, што је и до сад било а компромитовати вође мађарске коалиције пред народом српским и хрватским, који је послушао своје вође у најкритичнијим часовима угарске кризе — кризе, која је пријетила уништењем самог устава! Последице таког насједања мађарских патријота Бечу биле би кобне, истина, по Хрватску и Славонију, али не мање и по Угарску.

Ми још данас држимо, да ће нова угарска влада добро измјерити први свој корак према Хрватској и Славонији. Држимо, да је компромитовања до крајности данашња владина звана „народна“ странка у Хрватској и Славонији из чијег је крила садашња хрватско-славонска делегација, свршила своју улогу и да је најмање звана, да с њоме савјетује се нова угарска влада. Тек нови сабор, изабран слободном вољом народа српског и хрватског, даће и нову своју делегацију, чији глас може бити мјеродаван за нову угарску владу.

У осталом, идемо да видимо, колико је Беч и овог пута ћарио са привременим расплетом угарске кризе.

Политичке прилике у Угарској

Нестало је већ краљевских комесара, а у жупанијска звања враћају се стари чи-

новници. Званичан лист препун је именовања, унапређења, а и смењивања. Са крупни слови донесен је и краљев указ о сазиву сабора за 6. (19) мај, затим окружница новог министра унутарњих послова грофа Андрашија, да се избори за сабор имају обавити од 16. (29.) априла до 26. априла (8. маја) Изборно кортеповање већ је отпочело, све странке мађарске, па и народности већ се живо крећу, само у реовима Тисине, па и Банфијеве странке не оовжа се никакво живље кретање. Тисину странку као да је спопао већ самртни ропац, а Банфијева странка као да умире, тек што се родила. Коалиционе странке задржаће свој страначки програм, али ће ступити у изборну борбу заједнички. Једна против друге веће се борити. Између изасланика немађарских народа отпочели су већ преговори и без сумње да ће доћи до споразума. Све говори за то, да ће до живе изборне борбе доћи само онде, где се нађу једно према другом кандидати мађарске коалиције и немађарских народа Угарске.

Најновије вести ово су:

Векерле у коалицији.

Нови министар-председник Векерле, омах чим је именован за министра председника, ступио је у уставну, Андрашијеву странку. Тиме је постао чланом коалиције.

Дочек нове владе.

На будимпештанској станици била се слегла непрегледна маса света, да дочека и поздрави чланове нове владе, који су се враћали са заклетве из Беча.

Седеркењи је поздравио чланове нове владе.

Први је министар-председник Векерле захвалио на поздраву. Сретним се осећа, што стоји на челу оне владе, чији су чланови све вође странака, које су се тако одлучно бориле за уставност и слободу своје земље. Борба та значајна је са две стране. Доказала је, да је краљ прожман начелом и љубави за уставност. Довела је да народне праве вође дођу у додир са краљем. А у томе је највећи политички успех.

Кошут је у својем дугом говору из-

ПОДЛИСТАК.

ЧИЧА ТРИВУН.

Приповетка

Светозар Хрватинин — Димитријев.

(Свршетак).

II.

Од то доба године су прошле, прохујало вријеме оставило је тек блиједу усмену на оно, што се догодило у сам освјетак Ђурђева дне. Трифун замрзо на Валу, а Вале, стари пријатељ његов и кад би прошао поред њега назвао би му лијепо Бога, али он му није никад одговорио. У селу се то знало и нико не помишљаше да их измири. У кући Трифунувој остаде још једно женско дијете, пуно, здраво и лијепо девојче од осамнаест година. Валина два сина од онога дана када им брата у среској вароши попеше на срамна вјешала не оженише се, а по прелима се девојке скупљале и увијек шалутале...

„Ја друге, а тво би још могао поћи за оне разбојнике!“

„Ја пуштај се,“ говорила је и баба Пела ковачева жена, онога ковача што га свакијем даном виђате пијана у Макиној мејани и којег баба Пела редовно сваки дан дочекује и испраћа са оно неколико лијепих ријечи: „Врага у њој попио, Бог се смиловао!“

И покрај свега тога шупкало се у селу

да Павлију Трифунувој воли и називају ђуран, мљећи син Вале Рибарића. Шупкало се и шалутало док једнога дана не напунише и Трифуну уши

Сједио човјек једно послје подне неђељом пред судницом док поред њега прођоше дјеца Валина ђуран и Маријан, назваше Бога, обо-рише главе и прођоше.

„Трифуне, не чу’ ли тво ти Бога назва?“ пита стари Еремић и опључну истресајући лулу о свој масти, стари ђурак.

„Ја чу’ Валини“, насмијеш се Трифун.

„И ти ништа не знаш што се селом зуча?“

„Ја не знам, а баба нијесам да скупљам новости по селу.“

„Ама“, додаје стари Еремић, „мајковићу, јал’ си пуст, јал’ си луд. Па твоја Павлија!“

„Шта, — шта је теби чича Марко“, плану бијесом Трифун. „Говори де, шта знаш?“ дрхће и говори, а доња му вилица подрхтава. Сав се човјек промијенио.

„Па они се Трифуне воле, ја шта мислиш Павлија и ђуран...“

„Ћут скоте, пресјек’о језик да Бог...“

„Зар ја Трифуне, зар ја при ти образ био?!“ пресијече му ријеч стари Еремић, диже се, опључну и одбачајући се о свој глогвац пође низ село. — Трифун за час постаја па и он убрза кући. Таман на вратнице а поред бунара Павлија лијева из кове воду у тестије. Њему се смрче пред очима, стаде и

погледа у кћер. Павлија врисну, испусти тестије и полете у вајат.

„Стани!“ плану Трифунуво глас.

„Бабо“, задрхта дијете и стаде.

„Зар ти, онога, којег брата попрска руке крви брата твога, зар ти кујо погана, ти да њега бегениш!“ застења отац и за трен ока дочепа кћерку за гушу.

„Говори, говори“ дрхташе му глас „говори изданућеш, говори је ли истина?...“ На вајату се појави мајка и брзо дотрча, дограби Трифуна за руке, истрже дијете, које је у његовим рукама већ помодрило и врисну.

„За име Христа, Трифуне!...“

„Склони се, склони се, бијес у те уће...“

Говори ти, јер ћеш...“

И тада се догоди оно, чему се он никада није надао. Павлија раздера своје јелече, кошуља пуче, једре дојке забијелише се кроз раздерано танко платно, испрси се и самртничким гласом цину дрско старчево ћерка...

„Ево..., на, ево ти груди, умријећу бабо, ама га се одрећи нећу... јер га волим...“

Трифун стао, не умије да говори, горко стегнуо усне, зарео прсте у косу и празно, без ријечи гледа у плаво насмијано небо, са којег се сунце клонило западу, да онде мирно одпочине.

„Бог вас благословио ћето моја!“ зајеца старац и пође посрћући у вајат. И њих двије уљегоше за њим.

нео, како је пранео жртву што је ушао у кабинет. Он је у нову владу унео своје начело, своју прошлост, име, које је мађарском народу заставница. То је име ступило у службу другом за то, да доведе до споразума између народа и краља. Не зна шта ће све нова влада постићи, но једно је сигурно, да неће скренути с правог пута. Међу првим дужностима владе је да спроведе опште изборно право, на равно водећи рачуна о томе, да Угарска не буде друго, доли права мађарска држава.

Кад ће то начело руководити, при донашању новог изборног закона, онда је јасно како ће изгледати тај нови изборни закон и опште право гласања. Изгледа да још није дошло време, да политичари мађарског народа увиде, да је будућност и напредак Угарске, само у споразуму, једнакости и равноправности свију држављана њених.

Апоњи је у својем кратком говору нагласио, како је после дуге борбе дошла на управу емље мађарска демократија и како се Угарској указују лепши дани.

Нема цензуре.

У Пешти су већ јуче извештени односни чиновници да не иду на станице и заплећују листове, јер цензуре више нема. — И ако још није изашла министарска наредба, да се укида забрана на поједине бројеве, то су по Будимпешти већ јуче продавани јавно сви листови.

Кандидати за Бачку.

Мађарска опозиција већ је за бачку истакла своје кандидате. Прво у овим округама, где је прошли пут већ била истакла, оставила је исте и то: у апатинском: Фрању Виђаво, крњакском: Карла Фернбаха, бач-алмашком: Павла Лавара, старо-бечејском: Мартина Ловасија, старо-бечејском: Андрију Михајловића Субатица: Симона Мукића и Карла Варгу, у Новом Саду: грофа Арведа Телекија, у Баји: Аладара Рајка, у Сенти: Андора Ловасија. — За тим је истакла још и у овим изборним срезovima Бачке своје кандидате, где пре није истакла: у риђичком: др. Ернста Балогја, у врбашком: Јосифа Фернбаха, а у Сомбору Петра Фернбаха. — Средишњи управни одбор коалиције препоручио је те кандидате бирачима.

Мало светлости у учитељско питање.

У последње време учестале су изјаве учитеља за солидарност писања „Заставе“

Мрак се спуштао над мирним селом, над модром небом пале се звезде и мирно трепћу а дође, у селу одјекује пјесма, да, да, то је била иста пјесма, коју је Трифун чуо оне кобне ноћи, кад му његов јединац за увијек заћута а данас...

„О жено, како се времена мијењају!...“ прошапута Трифун и угаси свијећу спремајући се на починак.

III.

Зима је...

Снијег провијава, затрпавајући уске сеоске сокачиће. Крвови одавна побијелили а преко набујале ријеке звижди хладни сјеверњак. — Свијет се окупио око топлијех пећи и расприповиједао се о старим временима. И Трифун сједи и разговара а за запећком стари мачак преде и жмирка. Павлија везе и певуши а стара Ана и она преде и замишљена снива о својој давно прохујалој младости.

„А је ли жено?...“ запитаће Трифун.

„Што?“

„Да одем до Вале, ја би л' било паметно а?“

Ана ћути, преде и чини се невјешта.

Трифун се диже, заогрну кабаницу и пође.

„Ја одо...“ пресијече од једном и дограби за кваку.

„Срећно ти било“, прошапта Ана и заплака. Он изађе и још се само чули кораки у вајату а за тим настаде мирна тишина.

У кући Валиној све већ спавало. Трифун, кад изађе из куће полако и размишљајући кад изађе из куће полако и размишљајући кад изађе из куће полако и размишљајући

ставио“ и против тога. Но, како још има до та учитеља, који управо не знају, шта је г. Ђ. Михајловић хтео, јер углавном увезши у бачку тенденцију његовог рада у последње време, па и његовог писања у „Ш. Одјеку“, а затим изјаву његову и с њиме солидарних другова — увезши све то у обзир, мора свако рећи да ту има нечега мрачнога, неразумљивог, недоследног, нелогичног. Имајући надале у виду, да се г. Ђ. Михајловић јако размахаво, да повива на суд и учитељ тво из Славоније, Хрватске, Србије и не знам одкуд још, нема сумње да ће он удесити да та ствар о ускршњим учитељским зборовима дође макар и после закључка седнице на ред. Знајући надале, да многи и многи учитељи ствар не познају из ближе, с тога сам се латио да своје колеге о ствари извештим (у колико ми буде могуће), да у ствар унесем мало светлости, да је прикажем без икакве срџбе, страсти за какву је ја држим и напоследку да проверитикујем целу ствар и њен ток, те да доведем своје другове до коначних алтернатива. Ја ћу ствар почети од донашања његовог познатог предлога учитељима новосадског учитељског среза.

Г. Ђ. Михајловић донео је свој предлог на велико изненађење својих другова (бар већине), па је ту разлагао више са свога личног гледишта, а онда је изводио закључак:

„Да је он осим тога, што је Ђ. Михајловић још и учитељ, па све оне непријатности или можда и неправде, што их је доживео од „неких“ људи, те све треба да вређају и цело учитељство. Ја мислим да г. Ђ. Михајловић и учитељство није једно те исто(?) — Дале тим више могао је да задобије своје другове, јер је важио код већине као исправан радикал; а даље чим је свој предлог саопштио, одмах је отишао и он и разишли се остали.“

Размишљања или дебате какве — дакле није могло бити и ако се многим одмах после тога отворише очи. Така тактика г. Ђ. Михајловића уродила је бар за онај мах по његовом мишљењу добрим плодом. — Да идемо сада даље, па да видимо, да ли је то имало смисла, да г. Михајловић осуђује неку странку, којој и сам припада пред својим друговима, којих је било и других странака, па чак и без странака? Та учитељи либерали даће изјаве као врата, да се не слажу са писањем „Заставе“.

Је л' те да није? Требало је другам путем ударати. По мом мишљењу требало је сазвати само учитеље радикале, па дебатирати о предлогу г. Михајловића. Требало је саслушати све његове тужбе, ко-

нице, цето истрча пред њега и залаја. Неколико часака за тим отворише се врата на вајату и чуо се женски глас:

„А тво се то окрај вратница шува је л'?“

„Бог био с тобом жено, ће ти је Вале?“ одговарао Трифун са сокака.

„Још у сутон рече ми, да ће до Микине мејане!“

„Лака ноћ...“ прихвати Трифун и оде правце у мејану. — За једним асталом сједио Вале и Мика те још неки страни људи. Изгледало је да су воденичари. Нешто разговарају, помало пију и пљуцају. Беше то на Туцић-дан у вече.

Врата се од мејане отворише и на њима је мирно стојао Трифун са дебелом тољагом у десној руци што обично сељани носе кад иду уз овце.

„Добро вече свима и свакоме!“ орио се скоро празном мејаном његов крупан глас. За час, па се људи окренуше и зачуђено гледаху у Трифуна, који, и ако није обичавао подићи шубару на чело, ипак је подигао а на уснама испод сиједић брва застјавао тих, неусиљен, примамљив осмијех.

„Добро вече!“ рекох ли ја а ви?...

„Вале, Вале“, чуо се притајен шапат.

Вале се диже, повуче шубару на више, ухвати за чашу цостаја мало па онда настави:

„Бог ти дао Трифуне брате!“ некако необично узбуђено, зажарених очију и образа говорио Вале... Трифун приђе на средину мејане, скиде шубару и убриса малим пешкиром

јима он терети стравку, „неке људе“, па одаглати неколико другова да ствар на меродавном месту испитају, те да ступе у општење са странком и што је најглавније, да се увере: стоји ли то све као што г. Михајловић прича. То је он сам требао предложити, или бар није смео доћи онако изненада са својим предлогом и одмах отићи, те не дати друговима да мисле. Овако увезши њега као зрелог човека странка може да тумачи како хоће.

— Г. Михајловић се хвали у „Ш. Одјеку“, да му нико не може пребацити у вршењу његових дужности као члану Е. Ш. О. — На то бих му ја само имао то да кажем: да су људи — људи, па и морају, а и хоће да греше. Е, а шта можеш: рекла, казала, оно добар пријатељ, оно се-стра, оно брат, оно рођак и Бог те пита ко се све то не нађе, кад човек добије неку власт. Нипошто нека нико из ових редака не вади, да је г. Михајловић чинио безаконја; та је и помисао далеко од мене, но опет има ствари, за које је он био загрејан, где је требао објективно и хладно да суди, па ето нас већ на мети. Да видимо, шта хоће г. Михајловић од странке (ако он уопште већ и зна шта хоће). Хоће молим вас да уђе у Е. Ш. О. више него 2 учитеља; па испунила вам се жеља. Или зар нема 3 учитеља у Е. Ш. Одбору? Е ал... Но, прећутаћу, али се може читати и између редова. „Застава“ је већ рекла.

Хајдмо даље. Г. Михајловић је говорио неким својим друговима, који нису били с њиме солидарни, да ће остати усамљени; но то је било још у почетку. Данас мислим, да већ ни он у то више не верује. — Хајдмо још корак даље. Када све ово горње знамо а то је, знамо да г. Михајловић на познати начин осуђује странку без претходног образложења своје тужбе и икаквог договора са вођама исте странке, знамо, да довикује тој странци: „Јаче село од сватова“ и када странка хоће према г. Михајловићу да поступи озбиљније, онда он више учитељство у помоћ, да га очува у тој странци!!!

Ја у ово не могу унети ама баш ни мало светлости, и ако сам се латио; и ко би ми на ово одгонетнао, веома би ме обвезао. — То је најнејасније место у читавом писању г. Михајловића. Само је чудновато како је дошао до оних потписа својих другова, који веле да су с њиме солидарни. Но на то ћу вам већ ја одговорити. Ту је она његова вешта тактика. О главној скупштини учитељске новчане задруге, кад су се учитељи скупили у једну собу, а он их понуди, да потпишу. Наравно, прво је наместио 2—3, који се о-сузе... па онда узе ону чашу из Валине руке и искапи је...

„Прашћај пријатељу!“ загрцну се старац и један часак па загрли свога пријатеља од дјетињства љубећи га куд стиже у лице... Вале је плакао и грлио свога друга... Људи су гледали забезекнуто а Мика изнесе старе препеченице, наточи странцима чаше, окрену се њима и додаде:

„Пите гулафери, газде се мире!...“

И одрпани сељани испише до дна чаше.

Трифун пође столу, али га Вале прихвати за рукав, повуче себи па полазећи с врата окрену се Мики, намотну и упуту се са Трифуном низ село пјевајући.

*

..... Будила се зора. Први њени зраци падоше кроз ријетке завјесе у ону ниску собицу, освјетлише лица полуспаваних другова, што су прослављали последње можда веселе дане своје дубоке старости снијевајући о срећи своје дјеце.

На вајату неко залупара... Павлија истрча и брзо се за тим поврати водећи за руку једно сиромашно дијете, које смрзло од зиме једва прошапта:

„Добро вам јутро чико и честит вам Бадњи дан!“ приђе руци, пољуби и заређа будити чељад по кући.

Београд, децембра 1905. год.

њиме у свачем споразумевају, а ови други, како нису били довољно енергични, нису могли да одбију свога колегу, па потпишу. Изгледа да г. Михајловић више на исту изјаву не би могао све оне потписе скупити. —

О позиву упућену на латиници хрватском учитељству држим да не треба говорити. Питања су и сувише наивна, јер изгледа и из оне изјаве 10 торице и из позива, да су у радикалној странци „само“ учитељи; нема других staleжа а и обратно, да сваки учитељ без условно мора бити радикал. Је л' те да је то смешно? Па исто је тако смешно, да неко дође са сокака или из света, па да диктира једној странци, хоће ли овог и онога примити, или и надаље држати у странци.

— Толико за сада, а ако буде потребно можда ћу се још једном до Уескса јавити Г. Михајловићу бих саветовао да у дари или другим путем, или лепо отворено, јасно, разумљиво да каже шта хоће, па ће онда остати сасвим на миру, а име му се неће више у „Застави“ у оваким дугим чланцима спомињати.

Један учитељ.

Политички преглед.

Аустроугарска и Србија. „Фосове Новине“ пишу, како је аустро-угарски посланик Чикан отпутовао у Београд са упутством, што су му дали у Бечу, да код српске владе озбиљно протестује против тога, што Србија наноси штете аустроугарској трговини и индустрији. Затим ће и краљу и влади изнети, како данашња радикална влада илојално поступа, када настаје да изазове буну у Босни и Херцеговини. Каже, да у Бечу имају о овоме поузданих доказа. Доказали су, да је Иван Иванић, шеф српског пресбирора, распросто вести у Будимпешти, Београду и Софији о тобжњој побуни босанских пукова. Радикална влада у Србији има у приправност хиљаду и двеста својеволјаца, али не сме да их пусти у Македонију и санџаке, јер су границе посела јака турска одељења Српски агитатори деле оружје у Босни и у крајевима на Дрини. Ако радикална влада не узме у обзир ове поднеске Чиканове, онда Аустроугарска неће склапати са Србијом трговачки уговор. — Не треба ни да кажемо, да су ове вести о бунама, делењу оружја и т. д. просте и то злонамерне измишљотине. Ако се доиста једе у Бечу на Србију, онда је томе посве други узрок. „Будимпешти Хирлап“ у овоме јучерањем броју доноси ово: „Српска влада је известила аустријску Унион-банку, да у ствари зајма не рефлектује на њену понуду. Писмо, којим је о томе банку известила, написано је у врло „непријатном“ тону. Србија при набавци топова такође неће узети у обзир аустријску Шкодину творницу. Држи се, да ће због овога наступити нови заплети при склапању трговачког уговора. Факт је, да је Миловаковић, српски изасланик већ отпутовао из Беча“. Ово је јасно. Бечке кругове боли и једи, што Србија неће да упадне у аустријске мреже подизањем зајма од Унион банке. Тиме је Србија избегла из клопке, што јој је била намештена, да би се „стара јој пријатељица“ могла мешати у њене ствари. Због тога су јетки у Бечу и сада протурују разне измишљотине, стављају јој поновне тешкоће при склапању трговачког уговора, да би је натерали поново у замку, што су јој тако лепо били удесили. Ну држамо, да им ово неће упалити. Разуме се, да много не верујемо ни вести немачког листа о онакој мисији Чикановој.

Конференције у Алгесирасу. Конференције у Алгесирасу су завршене. Изасланици појединих држава споразумели су се у свима тачкама, једино што марочки султан није пристао на све одлуке. У суботу била је последња седница. Изасланик немачки Радовиц одмах у почетку седнице предложио је да се умоли шпањолска влада, да ступи у преговоре са Швајцарском у ствари постављања полицијног надзор-

ника. Пре него што су изасланици потписали записнике кнез Алмодовар је изјавио, да марочки изасланици не могу записнике потписати, јер султан није пристао на поједине одлуке. Затим су прочитали све записнике и изасланици су их потписали. Тиме су завршене ове конференције, које је изазвао француско-немачки спор због Марока. После ове последње седнице био је зајаднички обед, на којему су сви изасланици били гости кнеза Алмодовара.

Водо-одводна задруга и др. Јован Шевић.

У додатку „Браника“ од 19. марта о. г. изашло је „Припослано“ г. дра Јована Шевића у Руми а упућено на дра Жарка Миладиновића адвоката такође у Руми, где се између осталог изнашају и неке ствари из водо-одводне задруге југо-источног Срема, а које су како ћу ниже навести, неверио изнете и којима хоће др. Шевић да даде страначки вид, да би могао себе пред народом као исправна приказати. Али се вара ако мисли да ће тим својим „припосланим“ постићи то што жели, баш и да је све онако како се тамо навађа. Али да видимо.

Са г. г. Ђорђем пл. Шпиртом и Пајом Јеремићем председником петроварадинске имовне општине из Митровице, био сам члан надзорног одбора горе наведене задруге за раздобје од три године (мандат је наш концем 1905. исте године, те су тада бирали други, дакле не стоји, да су ме истерали, како то пакосно г. др. Шевић вели, већ њихова већина није ме више бирала, пошто им нисам по људи био). Када смо обављали преглед рачуна за годину 1904. нашли смо између других сиљних рачуна и намира, што су исплаћене за писара и тобожњу набавку потпредседничког канцеларијског прибора, још и намире већ по г. дру Жарку Миладиновићу једном у „Застави“ изнете, које је г. др. Шевић као потпредседник за вођење послова и путних трошкова, у износу од преко 6000 круна подигао, а на које од скупштине овлашћен не беше.

Већ та велика свота, која је у један-пут исплаћена, упала је у очи, и ми, сва тројица, згледнусмо се, те упитамо г. Брауна привременог и почасног благајника задружног, шта је то? Исти нам одговори, да се и сам изненадио, кад су намире на исплату придоле, али да их је морао као и све друге из благајне исплатити, јер је то учинио по одредби рукујућег потпредседника. Ми незадовољни тим одговором одемо у уред задруге, те тражисмо од управитеља техничког одељења, да ако би он знао што да нам у тој ствари разјасни, но и овај није знао ништа више, а у записницима скупштинским не беше такође никакве одредбе, те смо принуђени били на само потпредседништво обратити се. Уједно се договоримо, пошто примимо одговор од потпредседништва, те ако нас исти не задовољи, да ствар како јесте пред главну скупштину изнесемо. Г. Шпирта и ја имали смо тај одговор сачекати па према истом извештај за скупштину написати, а трећи члан г. Јеремић дао нам је реч, да ће извештај потписати, јер да се са нама потпуно слаже.

Дуго смо чекали док од г. потпредседника Шевића одговор није дошао, а кад смо га примили није нас задовољио. Зато ја и г. Шпирта решимо, како сам напред навео да ствар пред скупштину изнесемо, те ја први напишем састав г. Шпирти, да га прочита и своје примедбе стави. Изгледа ми, да се мој састав г. Шпирти општар чинио, те је он после неколико дана изменуши из мога састава већину, донео свој, који ја прихватим, те га нас двојица потпишемо и пошљемо трећем члану г. Јеремићу у Митровицу, да га и он потпише. Примећујем, да сам једном са г. Јеремићем путовао и о целој га ствари известио, те ми је дао реч, да се потпуно слаже са нама и да ће извештај потписати. Но тај наш извештај није ишао непосредно на г. Јеремића, већ преко г. Шевића, а овај га је требао г. Јеремићу доставити. Зашто је то тако било удешено не знам, као што ни данас не знам, каква је даља судбина била тога помени и г. Шпирти састављеног и потписаног извештаја. (У то би др. Шевић мало светлости убацили могао.) Но изненадио ме је, на неколико дана пред саму скупштину, долазак г. Шпирте, који ми без околишења рече, да наш извештај не ваља, јер — ово су даје речи

г. Шпирте: „Ми смо прекорачили делокруг наш као чланови надзорног одбора, пошто у нашу дужност не спада контрола над одборским радом, већ само над вођењем књиговодства“. — За чудо, ово овако тумачење, поновио је и г. др. Шевић, приликом када су мене у очи скупштине у седницу управљајућег одбора позвали и на мене разним смицалицама упливисати хтели, да ја своје становиште напустим, јер сам ја г. Шпирти изјавио: да се чудим том његовом новом становишту, те да не могу потписати поднети ми извештај, по којем би сад на једном све исправно било, већ да ћу засебан извештај написати и поднети, што одмах и учиних. У мом извештају навео сам, да има неправилности и тражио, да скупштина суперревизију одреди.

Питам ја сада г. Шевића, када је то све тако „лепо и исправно“ било, зашто се са осталим „својима“ тој суперревизији противио? Та то би само у његову корист ишло, ако је све тако „лепо и исправно“! Но ја већ видим колико је стало г. Шевићу до части његове, јер кад је могао у скупштини пре избора своју „часну“ реч дати: „Да ће сматрати поновни избор за част, али да се ни под којим ујетом потпредседништва примити неће“, а када га изабраше ипак тај избор прихваћа онда, е, нека каже г. Шевић како се то зове!

Још имам да приметим, да не стоји навод Шевићев, да су његови противници 5 људи јави били, а њих да је преко 100, већ стоји обратно. Противница г. Шевића имадоше већину скупштину уз себе, али су они имали мање гласова од пристама Шевићевих; јер три четири села испод Саве, која су уз Шевића држали, имаху више од свих осталих 20 села гласова, те су тако већину гласача мајорирали, а имали су и сви предстојници са натаропима пуне руке посла и друго и друго, зато се не хвалите том већином.

Надаље је ништавна и она Ваша хвала како сте на каматама велике своте новаца задруги приштедили и „не подигнувши новац сав у једанпут, већ по потреби“. Овде је баш обротно: Скупштина је у том погледу закључила, да се новац сав подигне и у наше заводе унесе, где би се могло са 4 и више % узамати; а Ви сте новац код хипотекарне банке оставили и само 2% камата добијали. Ево како стоји и та Ваша хвала!

На увреду у Вашем „припосланом“ што се на мене односи нећу се да реагирам, јер сматрам испод достојанства, но ћу се још у кратко осврнути на оно Ваше, како сам ја и г. Ђуричић „прошао као бос по трњу“. Јест ми нисмо успели у свему, али у једном ћете признати и Ви, да смо успели. — Измакли смо „народну зобницу“ испред Вас.

Толико ради свију, којих се тиче.

У Земуну 21. марта 1906.

Душан Димовић.

Вести из места и са стране.

Заједничка забава српске и хрватске омладине у Прагу.

Праг. — Далеко од своје домовине, у средини чешког народа, приредише 3. априла о. г. српско и хрватско друштво „Шумадија“ и „Нива“ забаву у корист својих потпорних друштава. Ово је још један доказ, да је основа српско-хрватске заједнице здрава и да се осећа све већа потреба за ближом, чвршћом везом братских народа; — а нарочито у ове мутне дане, кад се на политичком хоризонту гомилају густе натмурени облаци. У Прагу је најприје поникла мисао за сједињењем Срба и Хрвата и омладина надахнута новим, здравијим и свежијим мислима ступа у заједничко коло рада; — те видимо да су и у Бечу „Зора“ и „Звонимир“ ступили у заједничку везу рада. Једино, што омета рад у оба друштва, јесу лабаве, слабе материјалне околности.

Програм забаве био је врло лијепо и одабран. Председник „Шумадије“ поздравио је госте с неколико одабраних ријечи наглашавајући слогу Срба и Хрвата и заједнички рад.

Прву тачку програма отијевали су заједнички Словенци, Орби и Хрвати под равнањем Словенца Шонца. Како је лијепо било видети браћу на бини како заједнички, сложено и братски певају с истим мислима и осећајима! Поред Словенца Србин, па Хрват, и то заједнички, раме уз раме! Пјесма је врло лепо отпевана и публика је била одушевљена мелодијом јужне пјесме. Нас Орбе особито је развеселила „Српска раисодија“ од И. Вајића, коју је одси-

рола г-ђица Софија Јоцић; само нам је жао, што ради моментане индиспозиције не могасмо чути и српску песму. Остале тачке програма изведене су врло прецизно, складно тако, да је публика остала одушевљена и расположена после забаве.

После програма отсвирао је тамбурашки збор Хрвата са црвеним капама неколике наше песме, те се то особито допало публици. За тим је наступила играчка до 2 сата после поноћи и гости су се разишли под лепим, пријатним утиском српско-хрватске забаве.

Међу виђенијим чешким породицама и у опће међу Словенцима мило нам је споменути, да је забаву посетио лужички Србин професор А. Лука не сник и књижевник с неким лужичко-српским студентима.

Велики пожар у Будимпешти.

У недељу у подне беснео је јак пожар у Будимпешти. Запалила се творничка зграда деоничарског друштва петролеума у Барошовој улици. Пожар је био тако велики, да су биле у опасности и суседне зграде. После подне око 3 сата успели су, да препрече даље продирање пожару. Штета је врло велика. — Око 11 сати пре подне спазио је творнички надзорник, да густ дим куља из зграде за пресовање. Одмах је телефоном известио ватрогасце, који су за неколико тренутака били на лицу места. Исто је тако изашла на место пожара и војска и полиција. Услед пожара осећала ће ужасна жара. Творничко зданије било је све у пламену. По дворишту и по улици текло је потоком уље. Око једног сата срушио се кров на творници. Био се западио и кров на једној суседној кући и три стана у овој. Али су ватру с великим напором погасили. Од велике жаре био се западио један стан и у једној другој суседној кући, но и овде им је пошло за руком, да погасе ватру. Ватрогасци када су видели, да творничку главну зграду не могу спасти, чували су од пожара зграде, где су биле машине, казан и стовариште. То им је и пошло за руком. На стоваришту и на дворишту било је 1700 метарских центи уља у бурадама. Успели су, да бурад склопе на сигурна места. После подне око три сата локализовали су пожар. Држе, да је пожар поникао услед непажње радника, јер је у згради, где се пресовало уље, више радника пушило. Званичну истрагу сировеће сутра. При гашењу озлеђено је више људи.

Тринаеста годишња скупштина Српске Књижевне Задруге.

Јављају нам из Београда: У недељу, 16. (29.) априла ове године, биће тринаеста редовна годишња скупштина Српске Књижевне Задруге. Дневни ред и место, где ће бити скупштина, објавиће се накнадно.

Везув.

Сваким даном стижу гласови из Италије, да је вулкан Везув после дугог одмарања почео наново жестоко да ради. Из дубине његове чује се страховита тутњава, пламени стубови лижу високо пут неба, усијано камење лети у вис, читава киша пепела пада, а усијана лава разлева се из његових ждрела, те пустоши сву околину. Нарочито велика опасност прети суседним општинама, Режини, Торе дел'Анунцијати, Портичи, а највише Боскотрекази. Уплашени становници у четама остављају своје домове и беже из опасног суседства вулканова. Прекјуче је лава допрла већ до првих кућа села Занарела и на сто хектара унаоколо уништила је све усеве. Највећа прети опасност Портичу, где је лава уништила винограде и усеве и застала непосредно пред селом. Жене и деца на коленима се моле Богу, да отклони од њих страховиту опасност. Међутим занимљиво је да крај свега овога професор Мерцали, знаменити талијански вулканолог, тврди, да опшине из околине Везувљеве не треба да се боје, јер се лава разлева само из споредних вулканичких ждрела, које су тек као одушке за проветравање главног ждрела. И то је баш срећа, што ова споредна ждрела раде, јер они умањавали су снагу главног ждрела, које кад би почело радити, то би тек била права опасност за суседне опшине. Новијим брзојави из Напуља јављају, да је од прекисног почео Везув с много већом снагом избацити до сада. Ватрени стубови дижу се у висину до 150 метара. Осећају се јаки потреси земље, нарочито у општинама, које леже на подножју вулкановом. И у Напуљу се осетила два јака потреса, од којих су куће затресле, те многи побегли на улице. У општини Отајабо око поноћи почела је падати киша пепела, те се становништво збегло по храмовима. У Режини се осећали најјачи потреси око 1/9 сати у вече. Она страна брега, где леже Помпеји сјурвала се, а с друге стране брега у близини Атрио де Кавано отворило се ново ждрело. Усијано камење, које избацује главно ждрело, лети у висину до 500

метара. — Управитељ обсерваторије на Везуву јавља: „Последња избакивања вулкана Везува су не-обично јака. Јуче и ноћас вулкан је страховито радио. Околину обсерваторије лава је сасвим поплавила. На бело усијано грдно камење летело је у висину од 800 до 1000. метара. Избакивања бивају уз ужасну тутњаву. По свој прилици, да ћемо морати напустити обсерваторију.“

Несрећа у творници.

У Бечу, у творници Ђилимова и пољава Елсингера и сина догодила се у суботу велика несрећа. Из јутра око 1/9 сати распрснуо се један казан пун бензином. Услед ужасне експлозије срушило се читаво лево здање од два спрата. Више радника је том приликом погинуло, а многи су озлеђени. Притисак ваздуха био је том приликом тако јак, да су на кућама, које су по неколико стотина метара удаљене од творнице, попуцали сви прозори. Људи су падали по улицама. Јако је оштећена и кућа преко пута од творнице. Кроз прозоре ове куће улетела су парчад гвожђа, која су озлеђила становнике у њој. У згради, где се догодила експлозија, радило је у том часу тридесет радника. Од ових се њих неколицина спасла неозлеђена, но већи део их затрпале су рушевине. Одмах по експлозији почели су спасавање. Двадесет рањених радника однели су у болницу. Полицаји су на рушевинама гласно прозивали нестале раднике. Када је један полицајни чиновник прочитао: „Јован Гренгум!“ нико се из рушевина не одазва, али тишину проби очајни крик: „Сине, несрећни мој сине!“ Беше то глас мајке Гренгумове. Овај дирљив приказ се понављао више пута. — До подне су нашли леш Гренгумов, даље леш стоваришног чувара Крафта, а после подне леш машинисте Јосифа Хермана. У болници је умрла Ана Бокал а пред вече још једна жена. Не могу да нађу Јосифа Бартела и Јована Пирибајева, који по свој прилици мртви леже под рушевинама. С овима дакле заједно било би седам жртава ове страшне несреће, која се — као што држе — догодила услед непажње.

Забава с играчком и дилетантском представом.

Српска румска занатлијска омладина приређује забаву с играчком и дилетантском представом други дан Ускрса у дворани код „Орла“ уз пријатељско суделовање гђе: Ангеличе Ђорђевић, Софије Станишић, Смиљане Лукић и Марије Јовановић. Улазница од особе 1 круна, од породице 3 круне. Чист приход је за оснивање занатлијске омладинске књижице. Почетак у 8 и по сахати у вече. Добровољни прилози примају се са захвалношћу.

Закон о усељавању у Америку.

Законодавно тијело савезних северно-америчких држава спрема закон, који ће знатно спријечавати усељавање. У предлогу је, да се пропусти овај мушки, који има уз себе 25 долара; женска, која има уз себе 15 долара; породице, које отац имаде уз себе 50 долара а сваки усељеник испод 16 година мора знати читати и писати. Тај закон ће у велико да спријечи и одлазак нашег народа у Америку.

Сплетке против Супила.

Како „Обзору“ јављају с Рече, пре месец дана била је скројена против уредника речког „Новог Листа“ Супила цела једна сплетка, која је у садашње доба имала довести до оптужбе, а евентуално и до уапшења Супила наводно једи велеиздаје и уротничких планова, те скупљања оружја. Имало се у истом смислу уплести и некоје друге политичаре из опозиције. Међутим сад је ствар отклоњена и напуштена. — Аргусовци потпомогнути Томашићевцима и својом рзацијали су мреже својим противницима, то су одавала њихова гласила. А сад?

Ради знања.

Овим изјављујем, да сам од данашњег дана престао бити уредник и члан уређивачког одбора „Школског Одјека“.

Нови Сад 10. априла 1906. год.

Кузман Миловановић
учитељ и шк. управитељ.

Брзојави „Застави“.

Страница 28. марта.

Прилике у Угарској.

Будимпешта. Векерле био је у клубу Кошутове странке. Поздрављен је уз велике овације. Векерле је изјавио: Ми ћемо умереност истинског устава припремити, увести, учврстити, осигураћемо чистоћу јавног живота у сваком правцу. Кошут је изјавио, да ће и као министар остати пред-

седник странке. Коалиране странке имаће доведене заједничку конференцију, на којој ће Векерле развити програм нове владе.

Либерална странка ће се по свој прилици развићи.

Кошут се о опћем бирачком праву изјаснио, да се влада решила, да оствари опће бирачко право, али ће при томе pazити, да се осигура да Угарска може бити само правом мађарском државом.

Министар унутрашњих послова укинуо је забрану о колпотражи.

Будимпешта. Сви велики жупани, који је именovala пређашња влада, поднели су оставке. Оставиће се у звањима само велики жупани Селова и Тисина режима.

Везув.

Напуљ. Река лаве застала је према Торе дел'Анунцијати. Везув се стишава. Киша пепела над Напуљом престала је.

Рим. Професор Матанчи брзојавља са обсерваторије на Везуву: Јуче је престао вулкан избакивати камење, сада баца велике масе песка. Многобројни и јаки потреси земље. Синоћ је избакивао Везув поново камење из проширена ждрела. Виде се нове пукотине.

Трговина.

БУДИМПЕШТА, 9. априла 1906. — Оригинални дневни извештај будимпештанске филијале Српске Банке. Са будимпештанске житне и продуктне берзе. Данас је продато у готовој роби:

Пшеница:

Потиска 200 мтц. 81 по 17-80.

Пештанске околине 300 мтц. 79 по 17-20.

Банатска 2420 мтц. 78 по 16-90.

(Све се цене разумевају за 3 месеца).

Зажуцци:

Раж 1200 мтц. по 13-30.

Зоб 200 мтц. по 16-50 (каса).

Пшеница за април 1906. К. 16-40—16-42

„ „ мај 1906. „ 16-34—16-36

„ „ октобар 1906. „ 16-40—16-42

ЗАМОЈУ

ПШЕЦЕРАЈА, МАТЕРИЈАЛА И БОЈА

трговину

потребујем једног

ПОМОЋНИКА,

исто тако и једног телесно развијеног

шегрта

из боље куће.

Н. ДИМОВИЋ

Нови Сад.

384 1—2

Кад се детету

мора да даде каква лек, а дете га радо узима, онда можемо бити сигурни, да ће он више и осетитије узети, него кад се дете опре узимају лека. То важи особито за Скотову емулзију, која је куска и врло лако сварљива, а начињена је из најбоље масти рибе јетре за лекове, помешана са кречним и натроновим хипофо фатом.

Скотова емулзија особито при дечјим болестима има изванредна успеха, она снажи, челичи и помаже децу, да се правилно телесно развијају. Рибар са грдним ослићем (Dorsch) је знак, по којему можемо познати прави Скотов препарат.

Продаје се у свима лекариницама.

Кад се позовете на ове новине и пошлете 75 потпура у поштанским маркама, послаће вам забадава бочицу на пробу

Др. Емила Вудаји-ја
„варошка лекариница“.

Будимпешта, IV., Вацка улица бр. 34/50.

Цена оригиналне боце: К 2-50

ПОРТАЛ

од тврдог дрвета, добро очуван фирме Карла Крона у Новом Саду, заједно са целим прикормом, и то: окнима, огледалима, пердама и гасним осветлењем, продаје се јефтино услед грађевинске преоправе. Обавештења даје горња фирма непосредно.

386 1—5

ЛИСТАК.

Надежда Николајевна.

Приповетка: Всеволода Гаршина
превео с руског Рајко.

(Наставак.)

X.

На лицу му се огледаше веселост и неусиљеност. Мени се у први мах свиде, да је мало оронуо за то неколико дана, како се не видесмо; но за часак помислим, да сам се преварио. Он се весело поздрави са мном, поклати се Надежди Николајевној, која удубљ сеђаше на својој столици, и стаде говорити врло живо:

— Дошао сам да видим. Врло ме занима ваш посао. Хтео бих да знам, да ли збиља можете створити што, чак и сада, кад имате модел, од кога вам, канда, не треба бољега.

Он летимице погледа Надежду Николајевну. Она сеђаше као и до седе. Ја сам очекивао, да оде и хтео сам да тако буде, али она остаде као прикована за своју столицу ћутећи и не скидајући очију с Бесонова.

— Тако је, одговорим ја. — Мени ничега бољега не треба. Врло сам захваљан Надежди Николајевној, што је пристала.

Говорећи то повучем постоље од вида и наместим га, како треба.

— Можете видети, рекох ја.

Он упиљео очи у слику. Ја видех да га је пренеразила, и моје авторско осећање беше пријатно дирнуто.

Надежда Николајевна наједаред устаде.

— До виђења, рече она глуво.

Бесонов се хитро окрете и пође к њом неколико корачаја.

— А куда ви, Надежда Николајевна? Ја вас тако давно нисам видео, и кад сам вас, скоро случајно, овде настао, ви као да бежите од мене. Причекајте бар мало, макар пет минута; отићићемо скупа, па ћу вас отпратити. Ја никако не могу да вас нађем. У вашем старом стану рекоше ми да сте отишли из града; ја сам знао, да то није истина. Одем у адресну писарницу, али онде још не беше ваше адресе. Хтедох да још једанпут одем сутра, надајући се, да ће ваша адреса морати бити онде, али сад то није потребно: ви ћете ми сами казати, где живите; ја ћу вас пратити.

Он говораше брзо и с неким одсенком нежности, који мени беше нов и нечувен из његових уста. Како ли ни налик беше тај тон на онај, којим је говорио Надежди Николајевној оно вече, кад смо се ја и Хелффрајх с њима састали!

— Не треба, Сергије Васиљевичу, хвала вам, одговори Надежда Николајевна, — отићићу ја сама. Не треба ми пратилаца... с вама, тихо додаде она, — немам шта да говорим.

Он крене руком, хтеде нешто рећи, али само неки чудан звук излети му из груди. Ја видех, да се он уздржава... Пође неколико корачаја по соби а за тин окрекувши се њој, рече тихо:

— Идите... Ако вам нисам потребан, онда је боље за нас обоје... можда за све троје...

Она оде, стиснувши ми слабо руку; ми остасмо сами. Наскоро дође и Хелффрајх; ја предложим Бесонову, да остане с нама на вечери. Он није одмах одговорио, јер беше дубоко замишљен, но после се наједаред трже и рече:

— На вечери? Добро... Давно нисам био код вас. Баш сам вољан, да се данас поразговоримо.

И збиља беше разговоран. Испрва је за вечером махом ћутао или је кратко одговарао Сенички, јер је овај без престанка говорио о својим мачкама, које ће он за цело махнути и о том, да се треба, најзад, прихватити пост-јама рада; но после, можда под утицајем две чаше вина, пређе Хелффрајхова живост и на њега и ја морам рећи, да га никад не видех тако жива и лепорека, као то вече за вечером. При крају он сасвим овлада разговором, и читао нам читаве лекције о унутрашњој и спољашњој политици; пишући две године уводне чланке о свима питањима на свету, извештио се да говори врло слободно о свима тим стварима, о којима смо ја и Хелффрајх, забављени својим студијама, врло мало знали.

— Семне Ивановићу, рекох ја, кад оде Бесонов, — та Бесонову је позната породица Надежде Николајевне.

— Од куда ти знаш? запита Хелффрајх.

Ја му испричам сцену, која се збила пре његова доласка.

— Па што га ниси питао? На послетку, ја разумем; ја знам и сам...

За што нисам, збиља, питао Бесонова? Ја ни

сад не могу да одговорим на то питање. Онда ја још нисам ништа разумевао, шта он има с Надеждом Николајевном. Али тужна слутња нечега чуднога и тајанственога, што се морало догодити међу тим људима, још онда ме је била обузела. Ја хтедох да зауставим Бесонова, кад је оно ватрено говорио о опортунизму, хтедох да прекинем њихово разлагање, да ли се у Русији развија капитал или не, али сваки пут ми настаде реч у грлу.

Ја рекох то Хелффрајху. Ја му рекох овако:

— Ја ни сам не знам, шта ми смета, да о њој говорим просто и обично. Међу њима има нешто. Ја не знам шта...

Сеничка ходаше по соби; покута приђе к мрачном прозору и гледајући некуда у густу мрак, одговори:

— А ја знам. Он ју је презирао, а сад је почиње љубити. За то што види.. О како је тврдо себично и злобно срце у тога човека, Андрија! ускликну он, окрене се мени тресући обема рукама. — Чувај се, Андрија! ускликну он, окрену се, Андрија...

Злобно срце? Злобно... На чему ми може злобити и завидети?

(Наставиће се.)

ПОМОДНА, ГАЛАНТЕРИЈСКА, КРАТКЕ И БЕЛЕ РОБЕ
ТРГОВИНАДрагољуба Ст. Рајића
у Панчеву,

потребује једног старијег помоћника, који је вичан и намештању излога. Потребно је знање српског, немачког, мађарског и романског језика. Ступање одма или за 14 дана.

361 2-3

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на место **КЊИГОВОЂЕ** код „Народне Банке“ у Шајкаш-Сентивану. Плата је К 1200 годишње, која ће се према способности изабраног књиговође и вољи му за рад — повисити.

Тражи се знање немачког и мађарског језика.

Рок стечају траје до 9. (22.) априла о. г.

У Шајкаш Сентивану, 5. апр. 1906.

Управа

„Народне Банке“.

379 2-3

СРПСКА БАНКА У ЗАГРЕБУ.

Од 2. (15.) априла о. г. почевши, исплаћиваће Српска Банка у Загребу дивиденду за годину 1905.

по 4 круне за купон бр. 10. (за г. 1905.) од акција јединица Српске Банке
по 40 круна „ „ бр. 10. „ „ „ десетица „ „

Загреб, 11. (24.) марта 1906.

УПРАВА СРПСКЕ БАНКЕ.

Пријетба: Дивиденда од акција Српске Банке може се наплатити још и код свих српских новчаних завода.

369 3-3

ПОТРЕБУЈЕМ ЗА МОЈУ
МУШКУ И ЖЕНОКУ КОНФЕКЦИОНАЛНУ
ТРГОВИНУ
ЦИЦЕЛА ШЕШЦИРА и т. д.
једног старијег ПОМОЋНИКА

исти мора бити подпуно вјешт струковњак к.о и излога аранжер, и самосталан продавац. Плата по заслуги. Ступање од 1. до 15. маја најдуже.

Шандор Теодоровић
Винковце.

365 2-3

КУЋА

у већем месту, ст. пазовачког котара, железничка станица — у непосредној близини цркве, школе, општине, садржаје: 5 соба са кухињом и великим предсобљем — даље посебна кућа у авлији са 1 собом, кухињом, шпајзом, туалетом и великом шталом, све под једним кровом. Велика башта и авлија, све ограђено. Продаје се уз умерену цену.

За власника упитати код администрације „Заставе“ под шифром „Н. Н. кућа“.

363 3-3

ШНЕЦЕРАЈСКА И ДЕЛИКАТЕСА
ТРГОВИНА

Љубомира Стефановића

У ВРШЦУ

349 2-4

потребује једног помоћника, који говори немачки, мађарски и румунски. Ступити може одмах.

5 кило НАЈБОЉЕ
МАНИЛА КАФЕ
само 13 кр.
франко без трошка.

! Вавредна прилика !

! За 20 круна !

франко без трошка

2 киле кафе Цејлон специјалитет
1 „ „ Куба перл најбоље
1 „ „ Чоколаде најфиније
1/2 „ „ Какао Корф прима
1/4 „ „ Руског теја

— шаље уз поузеће —

Милош Бах
Fiume Via Guiseppe 4.

283 17-30

5 кило НАЈФИНИЈЕ
ПОРТОРИКО КАФЕ
— перла
само 18 круна франко
без трошка.

ПИЈАНСТВО
води у зло-
чин и беду.

ПИЈАН САМ БИО увек, докле год
FRANKL-ОВО
СРЕДСТВО ПРОТИВУ ПИЈАНСТВА

нисам употребио. Жена ми га је сунула у ракију а како то средство нема никакав мирис или кус, то сам у невнају попио то спасовно средство.

Данас већ са гнушањем окрећем главу сваком жестоком пићу.

Ово чудотворно средство препоручујем сваком пријатељу

К. М. месар.

239 9 12

Ово средство се ма у које
алкохолно пиће може додати.

По здравље

није штетљиво.

Потпуном оброку је цена

5 круна.

Може се добити уз држање
у тајности једино у апотеци код:

Frankl Antal
Szeged, Felsőváros, 5.

МЛАДЕ МАТЕРЕ не само да се морају старати, како да се одојчад одене него морају водити бригу о још важнијој ствари о дечијој храни, ако већ нису у стању да децу доје. За одхрану детета је најбоље кривице млеко, којем према дечијој старости ваља додати воде и **Куфјево брашно** за децу, које не само да даје снажнију храну и снагу за развијање мишића и костију, него и у стомаку не да кривице млеку да се улопта и лако вари, те тиме што га раствара уједно отклања грчеве у стомаку и болове у цревима код деце, тако да деца не болују од катарис у стомаку или цревима. Према томе је лети неопходно потребне **Куфјево брашно** за децу. Колико је то средство извојевало признања матера и у лечничком свету омиљено, доказ је то да се не само у највећим дечијим болницама у земљи и иностранству стално употребљује, него да га хиљадама лечника из Аустро Угарске и Немачке итд. препоручују.

362 1-1

Стечај.

На упражњено учитељско место мешовите школе расписује се стечај са годишњом платом за редовну школу 520 круна, за пофторну школу 80 круна које учитељ од политичне општине прима, $\frac{1}{2}$ урбанијалне сесије земље, пашњака од 3600 $\square$ старо гумно од 525 $\square$ ново гумно од 313 $\square$. На све то дужан је учитељ порез, еквивалент и друмарицу плаћати. Слободан став са потребним стајама и баштом.

Компетенти морају прописану квалификацију имати и исту са молбом потписаном председнику до 23. априла о. г. по ст. к. поднети. Учитељу спада у дужност прописане предмете у школи предавати, у цркви појачку дужност обављати, децу цркв. појању обучавати и пофторну школу држати.

Из седнице месног школског одбора државе у Парабућа 26. фебруара 1906. год.

Михајло Сремац, Ђока Рацков,
привођа. председник.

373 2-3

ГВОЖЂАРСКА РАДЊА ЈАНЕ ГЕРТУРОВА

у. СЕМБОРУ,

потребује једног старијег помоћника, првенство имају, који су вични наручивању робе и кореспонденцији. Ступање по могућству одмах.

375 2-3

ЗА МОЈУ ВОСКАРСКУ И КОЛАЧАРСКУ

РАДЊУ

треба **ПОМОЋНИКА**

као и шегрта. Првенство има онај помоћник, који је вешт у прављењу свећа.

Мија Чупић

377 2-3

Нови Сад, Ђурићева ул. бр. 30.

РЕШИЦЕ, оверндорфшке, екендорфшке, оварске,

**ПЕКИНШКИХ ПАТАКА,
МАЂАРСКИХ ВИКОВА**

за приплод

има

Drasso (per Koczka.)

грофа Арведа Телеки-ја.

189 10-10

КО ПАТИ ОД СЕВАЊА У КОСТИМА И РЕОМЕ

нека не покушава са другим лекаријама нека купи једну боцу

Др. Флеша **ФЛУИД** против **КОСТОВОЉЕ**

који костовоље, реуматизам, болове у рукама, ногама, плећима и крстима, услед угањања, напрезања, истезања зглобака, као и отока, лечи сигурније него ма које друго средство било за спољашњу или унутарњу употребу. Действо истог се осећа у најкраћем времену чак и код вастарелих болести, код којих ни купања нити друга средства нису помогла. Добија се код проналазача и јединог произвођача:

Dr. Emil Flesch' „MAGYAR KORONA“

Apotheke Győr Baross-ut 24.

Главна стоваришта у Будимпешти: TÖRÖK JÓZSEF Apotheke VI. király utca 12. и „ОРЕВА-АПОТЕКЕ, Andrassy ut 26.

1 боца $1\frac{1}{2}$ деца 2 кр. За дужу употребу, породична боца 5 кр. Код поруче три мање или две „породичне“ боце, право се шаље.

1333 17-50

СРЕМСКО - КАРЛОВАЧКА ВИНА.

Ко жели правог и доброг вина, препоручујем му моје из мог сопственог винограда, и то стара бела вина од више година, ризлинг, ружицу, жуто скадарку и фурминд.

Особито је на гласу моје црно старо вино, црна скадарка и бургундер.

Вина су потпуно зрела за флаше. Распродаје се од 50 литара те на више.

Цене су од 50 потура по литри па на више, већ према врсти вина, али увек посве умерене.

Поручбање извршује брзо и тачно

МАРКО ПОПОВИЋ

поседник винограда

164 10-10

Карловци (Срем)

ДВЕ КУЋЕ

у Новом Саду, у кисачкој улици под бројем 57. и 61. продају се из слободне руке. У обе куће налазе се све стаје за економину. За даље обавештаје ваља упитати куће газду.

Стева Будошан-Митин

371 2-2

у Новом Саду.

СРПСКОЈ ДЕОНИЧАРСКОЈ ШТАМПАРИЈИ У САРАЈЕВУ

потребан је

УПРАВНИК.

Рефлектантима требају најдаље до 10. (25.) априла о. г. понуде и документе послати, са ознаком плате и услова.

370 2-3

Управни одбор.

И О З И В.

У Винковцима основана је

„СРПСКА ЗАНАТЛИЈСКА И РАТАРСКА КРЕДИТНА ЗАДРУГА“

са недељном уплатом по уделу 40 потура.

Ово коло траје 3 године, а број удела је неограничен.

При упису има се за сваки удео 1 круна уписнине платити.

Ова задруга прима такођер и новчане улоге на приплод.

Сваки онај, који жели ступити у ову задругу, нека изволи то подписаној задрузи пријавити.

У Винковцима, 16. (29.) марта 1906. год.

350 3-3

СРПСКА ЗАНАТЛИЈСКА И РАТАРСКА КРЕДИТНА ЗАДРУГА.

За набаву свих врсти господарских и индустријских стројева, стројних темељнијих дијелова, техничких прибора, надаље за уређење млинова и индустријалних постројења, препоруча се:

Главни Савез

ТВОРНИЦА СТРОЈЕВА ЗА ГОСПОДАРСТВО И ИНДУСТРИЈУ
ЗАГРЕБ

109 13-

Прегадовићев трг.

Брзојави: STÖGER.

○○○

Телефон 76.